

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі України
Факультет міжнародних відносин
Кафедра міжнародних економічних відносин

СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента
«Етика та соціальна відповідальність в міжнародному бізнесі»
(назва освітнього компонента)
підготовки бакалавра
(назва освітнього рівня)

Силабус освітнього компонента «Етика та соціальна відповідальність в міжнародному бізнесі» підготовки бакалаврів.

Розробник: Кицюк Ірина Василівна, к.е.н., доцент, доцент кафедри міжнародних економічних відносин.

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

(Бояр А. О.)

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри міжнародних економічних відносин

протокол № 6 від 10.02.2026р.

Завідувач кафедри:

(Бояр А.О.)

I. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма здобуття освіти	<p><i>С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини</i></p> <p><i>С1 Економіка та міжнародні економічні відносини</i></p> <p><i>Міжнародна діяльність компаній та установ</i></p> <p><i>перший (бакалаврський) рівень</i></p>	Вибірковий
Кількість годин / кредитів 150/5		Рік навчання 3
		Семестр 5
ІНДЗ: є		Лекції 10 год.
		Практичні (семінарські) 20 год.
		Самостійна робота 110 год.
	Консультації 10 год.	
	Форма контролю: залік	
Мова навчання українська		

II. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

ППП Кицюк Ірина Василівна

Науковий ступінь кандидат економічних наук

Вчене звання доцент

Посада доцент кафедри міжнародних економічних відносин

Контактна інформація +38 (066) 9670902, Kytsyuk.irina@vnu.edu.ua

Дні занять <https://ps.vnu.edu.ua/cgi-bin/timetable.cgi>

III. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

1. Анотація курсу.

Силабус вибіркового освітнього компонента «Етика та соціальна відповідальність в міжнародному бізнесі» складено з урахуванням можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів освіти першого (бакалаврського) рівня.

Курс «Етика та соціальна відповідальність в міжнародному бізнесі» знайомить студентів з основами етичної поведінки компаній у глобальному середовищі та роллю корпоративної соціальної відповідальності (КСВ) у сучасному бізнесі. Студенти дізнаються, як міжнародні компанії ухвалюють етичні рішення, які стандарти та цінності лежать в основі їх діяльності, а також яким чином бізнес впливає на суспільство, довкілля та зацікавлені сторони.

Особлива увага приділяється практичним аспектам: етичним дилемам у міжнародному бізнесі, прикладам відповідальної поведінки транснаціональних корпорацій, екологічним та соціальним ініціативам, принципам прозорості та доброчесності. Курс також охоплює сучасні тренди – сталий розвиток, етичне лідерство, дотримання прав людини та стандарти відповідальної поведінки бізнесу на міжнародних ринках.

Опановуючи дисципліну, студенти навчаться аналізувати етичні ситуації в бізнесі, оцінювати соціальну відповідальність компаній та робити прості практичні висновки щодо впливу бізнес-рішень на суспільство та глобальний розвиток.

2. Мета і завдання освітнього компонента.

Метою освітнього компонента «Етика та соціальна відповідальність в міжнародному бізнесі» є формування у студентів розуміння етичних принципів ведення бізнесу та основ корпоративної соціальної відповідальності (КСВ), а також розвитку здатності оцінювати поведінку міжнародних компаній з погляду етики, відповідальності, сталого розвитку та впливу на суспільство.

Основними завданнями курсу є:

- ознайомити студентів з базовими поняттями бізнес-етики та етичними нормами в міжнародному бізнесі;
- розкрити роль етичних принципів у прийнятті управлінських рішень глобальними компаніями;
- пояснити сутність корпоративної соціальної відповідальності та її основні напрями;
- розглянути приклади соціальних, екологічних та етичних ініціатив міжнародних компаній;
- показати, як дотримання етичних стандартів впливає на репутацію, стейкхолдерів та конкурентоспроможність компанії;
- навчити студентів аналізувати прості етичні дилеми та оцінювати рівень соціальної відповідальності бізнесу;
- ознайомити з сучасними тенденціями відповідальної поведінки компаній (сталий розвиток, етичне лідерство, прозорість, ESG-підходи).

3. Soft skills.

Soft skills, що формуються в межах освітнього компонента:

1. Етичне мислення:

- уміння розпізнавати етичні проблеми та приймати відповідальні рішення;
- здатність оцінювати поведінку компаній з точки зору доброчесності та справедливості.

2. Аналітичні навички:

- аналіз простих кейсів з етики бізнесу та соціальної відповідальності;

- уміння визначати основні проблеми, причини та наслідки бізнес-рішень.

3. Комунікація:

- здатність аргументовано висловлювати думки щодо етичних ситуацій;
- навички ведення дискусій про соціальні та екологічні питання.

4. Командна робота:

- уміння працювати в групах над кейсами, що стосуються соціальної відповідальності компаній;
- спільне формування рішень у ситуаціях, де важливо враховувати різні точки зору.

5. Критичне мислення:

- уміння ставити запитання, аналізувати інформацію та уникати упереджених висновків;
- оцінювання достовірності джерел та відкритості компаній у сфері КСВ.

6. Глобальне мислення:

- розуміння впливу бізнесу на суспільство у міжнародному контексті;
- усвідомлення культурних відмінностей у сприйнятті етики та соціальної відповідальності.

7. Цифрова грамотність:

- базова робота з онлайн-ресурсами, інформаційними матеріалами та кейсами;
- вміння переглядати, порівнювати та аналізувати комунікації компаній у цифровому середовищі.

8. Соціальна чутливість:

- усвідомлення важливості прав людини, екологічної відповідальності та сталого розвитку;
- здатність помічати соціальні та екологічні наслідки діяльності бізнесу.

4. Структура освітнього компонента.

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ. (Сем.)	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю*/ Бали
Змістовий модуль 1. Основи бізнес-етики та етичної поведінки компаній						
Тема 1. Поняття бізнес-етики та етичні норми в міжнародному бізнесі.	26	2	2	20	2	ДС/5
Тема 2. Етичні дилеми у діяльності міжнародних компаній.	28	2	4	20	2	ДС/5

Тема 3. Корпоративна культура та етичні цінності компанії	28	2	4	20	2	ДС/5; РЗ/К/15
Разом за модулем 1	82	6	10	60	6	30
Змістовий модуль 2. Корпоративна соціальна відповідальність та глобальні стандарти відповідальної поведінки						
Тема 4. Основи корпоративної соціальної відповідальності (КСВ).	38	2	4	30	2	ДС/5; РМГ/15
Тема 5. Соціальна відповідальність міжнародних компаній та сучасні тенденції.	30	2	6	20	2	ДС/5; Р/15
Разом за модулем 2.	68	4	10	50	4	40
Види підсумкових робіт:						
ІНДЗ						30
Всього годин/Балів	150	10	20	110	10	100

Форма контролю*: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота здобувача освіти, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

5. Завдання для самостійного опрацювання**.

1. Проаналізувати етичну поведінку брэнда Patagonia: описати, які цінності компанія просуває та як вони проявляються у її діяльності.

2. Пояснити, чому Ben & Jerry’s вважають соціально відповідальною компанією: розглянути їхні соціальні ініціативи.

3. Дослідити екологічну політику компанії ІКЕА: описати, які кроки компанія робить для зменшення впливу на довкілля.

4. Проаналізувати, як Coca-Cola реагує на критику щодо пластику: оцінити дії компанії та комунікацію.

5. Розглянути підхід Apple до захисту даних користувачів: оцінити, чому це вважається етичною практикою.

6. Описати етичні виклики H&M, пов’язані з fast fashion: пояснити ризики для екології та суспільства.

7. Проаналізувати відповідальні ініціативи компанії Google: коротко розглянути екологічні або соціальні програми.

8. Оцінити, як McDonald’s впроваджує екологічно дружні рішення: наприклад, перехід на перероблювану упаковку.

9. Розглянути приклад КСВ у компанії L’Oréal: які соціальні ініціативи компанія підтримує.

10. Пояснити, як Нова пошта впроваджує соціально відповідальні проекти: розглянути один реальний кейс.

11. Проаналізувати ініціативи Monobank у сфері етики та соціальної підтримки: благодійність, прозорість, клієнтська етика.

12. Оцінити, як Rozetka реалізує принципи відповідального бізнесу: підтримка українських виробників, етичні комунікації.

13. Проаналізувати етичне лідерство корпорації Microsoft: які етичні принципи компанія декларує.

14. Розглянути приклад соціальної відповідальності LEGO: ініціативи щодо сталого розвитку та використання екологічних матеріалів.

15. Пояснити, як Netflix демонструє соціальну відповідальність у контенті та корпоративній політиці: різноманітність, інклюзія, підтримка культур.

****За потреби або інтересом здобувач освіти може самостійно обрати іншу компанію для аналізу в межах завдання.**

IV. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування, участь в наукових заходах тощо) навчання може відбутись в цей період в онлайн формі за погодженням із викладачем та деканом факультету.

Політика щодо академічної доброчесності:

Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20 %. Списування під час поточного контролю /контрольної роботи (в т.ч. із використанням мобільних девайсів) є неприпустимим (такі роботи не зараховуються). Використання AI-інструментів допускається лише з посиланням на джерело.

Політика щодо дедлайнів та перескладання:

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання тем семінарських занять або виконання завдань для поточного контролю /контрольної роботи відбувається за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Також здобувач освіти має право на визнання результатів навчання, отриманих у ***формальній, неформальній та/або інформальній освіті*** (https://hell.your-objectstorage.com/vnustorage/s3fs-public/inline-files/%2B2024_%D0%92%D0%B8%D0%B7%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F_%D1%80%D0%B5%D0%B7%D1%83%D0%BB_%D1%82%D0%B0%D1%82%D0%B2_%D0%92%D0%9D%D0%A3_i%D0%BC_%D0%9B_%D0%A3_%D1%80%D0%B5%D0%B4.pdf).

Можливість отримати додаткові (бонусні) бали:

Здобувачі освіти можуть отримати додаткові бали за прояв ініціативності, академічної активності та творчого підходу до опрацювання матеріалу курсу. Це може включати участь у наукових заходах, підготовку аналітичних або візуальних матеріалів, виконання факультативних завдань,

активну участь у дискусіях та створення контенту, що розкриває тематику корпоративної соціальної відповідальності.

V. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Семестровий залік – це форма підсумкового контролю, що полягає в оцінці засвоєння здобувачем освіти навчального матеріалу на підставі результатів виконання всіх видів запланованої навчальної роботи протягом семестру.

Залік виставляється за результатами поточної роботи за умови, що здобувач освіти виконав ті види навчальної роботи, які визначено силабусом ОК. У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми. У дату складання заліку сума поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи (шкала від 0 до 100 балів) записується у відомість.

У випадку, якщо здобувач освіти протягом поточної роботи набрав менше як 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання анулюються. Максимальна кількість балів на залік під час ліквідації академічної заборгованості, як правило, 100.

У день складання заліку за основною сесією заборонено проводити додаткові опитування здобувача освіти, а також здобувач освіти не має права доздавати будь-який вид робіт, передбачений силабусом освітнього компоненту.

Питання для задачі заліку:

1. Що таке бізнес-етика і чому вона важлива для міжнародних компаній?
2. Які етичні норми та принципи найчастіше застосовують у міжнародному бізнесі?
3. Що таке етична дилема? Наведіть простий приклад з бізнесу.
4. Як корупція впливає на діяльність міжнародних компаній?
5. Що таке корпоративна культура та як вона пов'язана з етикою?
6. Які цінності можуть лежати в основі етичної корпоративної культури?
7. Що означає прозорість (transparency) у діяльності компанії?
8. Що таке корпоративна соціальна відповідальність (КСВ)?
9. Які основні напрями КСВ ви знаєте? (соціальний, екологічний, економічний)
10. Як КСВ впливає на репутацію компанії?
11. Наведіть приклад соціальної або екологічної ініціативи міжнародної компанії.
12. Що таке сталий розвиток і як він пов'язаний із бізнесом?
13. Чому важливо враховувати інтереси стейкхолдерів?

14. Які наслідки може мати порушення етичних норм компанією?
15. Як соціальні мережі можуть впливати на сприйняття етичної поведінки компанії?

VI. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Для заліку

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
1–59	Незараховано (необхідне перескладання)

VI. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Bamiatzi V., Brieger S.A., Karakulak, Ö. et al. The Rise of Partisan CSR: Corporate Responses to the Russia–Ukraine War. *Journal of Business Ethics*. 2025. Vol. 198. pp. 263–291. DOI: 10.1007/s10551-024-05795-9.
2. Carroll A. B. The three-dimensional corporate social performance model revisited and refreshed. *J. Sustain. Bus.* 2025. 10, 5. <https://doi.org/10.1186/s40991-025-00109-2>.
3. Corporate sustainability and responsibility. *European Commission* : website. URL: https://single-market-economy.ec.europa.eu/industry/sustainability/corporate-sustainability-and-responsibility_en.
4. Corporate sustainability due diligence. *European Commission* : website. URL: https://commission.europa.eu/business-economy-euro/doing-business-eu/sustainability-due-diligence-responsible-business/corporate-sustainability-due-diligence_en.
5. ISO 26000:2010(en) Guidance on social responsibility. *ISO* : website. URL: <https://www.iso.org>.
6. Mahmud A., Ding D. H., & Hasan M. Corporate Social Responsibility: Business Responses to Coronavirus (COVID-19) Pandemic. *SAGE Open*. 2021. Vol 11. No. 1. pp. 1-17. DOI: 10.1177/2158244020988710.
7. Schwab K, Vanham P. (With). Stakeholder Capitalism: A Global Economy that Works for Progress, People and Planet. Hoboken, New Jersey : John Wiley & Sons, Inc., 2021. 304 p.
8. What is stakeholder capitalism? *World Economic Forum* : website. URL: <https://www.weforum.org/stories/2021/01/klaus-schwab-on-what-is-stakeholder-capitalism-history-relevance/>.
9. What is the difference between stakeholder capitalism, shareholder capitalism and state capitalism? *World Economic Forum* : website. URL: <https://www.weforum.org/stories/2021/01/what-is-the-difference-between->

[stakeholder-capitalism-shareholder-capitalism-and-state-capitalism-davos-agenda-2021/](https://www.weforum.org/docs/WEF_IBC_Measuring_Stakeholder_Capitalism_Report_2020.pdf).

10. World Economic Forum. Measuring Stakeholder Capitalism: Towards Common Metrics and Consistent Reporting of Sustainable Value Creation. *World Economic Forum* : website. URL: https://www3.weforum.org/docs/WEF_IBC_Measuring_Stakeholder_Capitalism_Report_2020.pdf.

11. Кицюк І. В. Імплементация принципів корпоративної соціальної відповідальності в Європейському Союзі. *Ведення сталого бізнесу в Європі* : монографія / Бояр А. О. та ін. ; за ред. А. О. Бояра, В. Й. Лажніка. Луцьк : Вежа-друк, 2025. 292 с. С. 141–209.

12. Кицюк І. В. Війна в Україні як індикатор корпоративної соціальної відповідальності: національний та міжнародний вимір. *Wojna Rosji z Ukrainą i Zachodem* / redakcja naukowa Sergiusz Wasiuta, Tomasz Wójtowicz. Wydawnictwo Naukowe UKEN. Kraków. 2024. 559 s. S. 401–417.

13. Кицюк І. В. Єдиний ринок. Бізнес та промисловість. *Зелений і безпечний Європейський Союз* : монографія / [А. О. Бояр (кер. авт. кол.), І. В. Кицюк, Н. І. Романюк та ін.]; за ред. А. О. Бояра, В. Й. Лажніка. Луцьк : Вежа-друк, 2023. 592 с. С. 179–207.

14. Кицюк І. В. Інтеграція корпоративної сталості та відповідальності у стратегічне планування міжнародного бізнесу: аналітичний підхід. *Бізнес-навігатор*. 2025. № 6(83). С. 625–631. DOI: <https://doi.org/10.32782/business-navigator.83-99>.

15. Кицюк І. В. Стратегічні орієнтири розвитку корпоративної соціальної відповідальності у ХХІ столітті в контексті глобалізації та міжнародного бізнесу. *Успіхи і досягнення у науці* (Серія «Право», Серія «Освіта», Серія «Управління та адміністрування», Серія «Соціальні та поведінкові науки»). № 11(21), 2025. С. 1254–1268. DOI: [https://doi.org/10.52058/3041-1254-2025-11\(21\)-1255-1268](https://doi.org/10.52058/3041-1254-2025-11(21)-1255-1268).

16. Кицюк І. В. Оцінка ефективності корпоративної соціальної відповідальності через ESG-рейтинги. *Успіхи і досягнення у науці* (Серія «Право», Серія «Освіта», Серія «Управління та адміністрування», Серія «Соціальні та поведінкові науки»). № 10(20), 2025. С. 936–946. DOI: [https://doi.org/10.52058/3041-1254-2025-10\(20\)-934-946](https://doi.org/10.52058/3041-1254-2025-10(20)-934-946).

17. Кицюк, І., Науменко, Н., & Присяжнюк, В. Європейський зелений курс: можливості та наслідки для українського бізнесу. *Економіка та суспільство*. 2023. (56). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-56-87>.

18. Кицюк, І., & Ковальчук, І. Програми Європейського Союзу з підтримки та стимулювання малого та середнього бізнесу України. *Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі*. Серія «Економічні науки». 2023. (4 (110), 69-73. <https://doi.org/10.37734/2409-6873-2023-4-10>.

19. Кицюк І.В., Бояр А.О. Принципи глобального договору ООН в системі корпоративної соціальної відповідальності: аналіз ефективності українських компаній. *Інфраструктура ринку*. 2022. № 67. URL: <http://www.market-infr.od.ua/uk/67-202>.

20. Кицюк І. В. Аналіз інституційних передумов розвитку корпоративної соціальної відповідальності в Україні. *Економіка та суспільство*. 2021. № 28. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-28-25>.

21. Кицюк І. В. Корпоративна соціальна відповідальність та конкурентні переваги бізнесу в глобальному економічному середовищі. *Науково-виробничий журнал «Держава та регіони»*. Серія: Економіка та підприємництво. 2020. № 2 (113). URL: http://www.econom.stateandregions.zp.ua/journal/2020/2_2020/4.pdf.